

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) උපකාරක සම්මන්ත්‍රණය - 2016
ජ්ව විද්‍යාව - I පත්‍රය
පිළිතුරු සඳහා මග පෙන්වීම

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු
(1)	3	(26)	3
(2)	2	(27)	3
(3)	3	(28)	3
(4)	5	(29)	2
(5)	3	(30)	4
(6)	3	(31)	1
(7)	2	(32)	5
(8)	4	(33)	4
(9)	1	(34)	5
(10)	4	(35)	3
(11)	5	(36)	1
(12)	1	(37)	4
(13)	2	(38)	2
(14)	5	(39)	4
(15)	4	(40)	2
(16)	5	(41)	2
(17)	3	(42)	4
(18)	4	(43)	4
(19)	5	(44)	1
(20)	1	(45)	2
(21)	3	(46)	3
(22)	2	(47)	5
(23)	1	(48)	2
(24)	4	(49)	4
(25)	5	(50)	1

අ.පො.ස. (උ.පෙ.ල) උපකාරක සම්මත්තුණය - 2016
ඡේව විද්‍යාව - II පත්‍රය
පිළිතුරු සඳහා මග පෙන්වීම

A කොටස - ව්‍යුහගත රිචනා

1. (A) (i) ජීවී සෙල තුළ පරිවාත්තීය ක්‍රියා සඳහා ගක්තිය සපයන ප්‍රධාන නියුක්ලියෝටයිඩයක් නම් කරන්න.
ATP / ඇඩ්නොසින් උයි පොස්ගේට (1 × 2)
- (ii) ඔබ ඉහත සඳහන් කළ නියුක්ලියෝටයිඩයේ ප්‍රධාන සංසටක අණු නම් කරන්න.
රයිබේස් සිනි, ඇඩ්නින් භූමය, පොස්ගේට කාණ්ඩය (1 × 2)
- (iii) ඔබ ඉහත (A) (i) හි සඳහන් කළ සංයෝගය එම කෘත්‍යා සඳහා සුදුසු වීමට ප්‍රධාන හේතුව සඳහන් කරන්න.
පහසුවෙන් බිඳ හෙලිය හැකි අධිගක්ති පොස්ගේට බන්ධන තිබේ (1 × 2)
- (iv) සෙල විභාගනයේදී DNA ස්වයං ප්‍රතිවලිතයේ වැදගත්කම කුමක් ද?
දුරිතා සෙල සඳහා සරවසම DNA අණු පිටපත් සඳීම (1 × 2)
- (v) DNA ස්වයං ප්‍රතිවලිතයේ දී වැදගත් වන ප්‍රධාන එන්සයිම දෙකක් නම් කර, ඒවායේ සුවිශේෂ කෘත්‍යා ලියන්න.

එන්සයිමය

- DNA හෙලිකේස් H බන්ධන බිඳී DNA ණම දෙක වෙන් කරයි.
- DNA පොලිමරස් නියුක්ලියෝටයිඩ සම්බන්ධ කර නව ණම සඳීම. (4 × 2)

කෘත්‍යා

- (vi) ප්‍රතිසංයෝගික DNA අණුවක් යනු කුමක් ද?
විවිධ විශේෂ වලින් ලබා ගත් DNA මිගු කිරීමෙන් ලබාගත් තනි ඒකකයක් ලෙස ක්‍රියාකරන්නා වූ DNA අණුවක් (1 × 2)

- (vii) වෙදුෂ විද්‍යාවේ දී ප්‍රතිසංයෝගික DNA තාක්ෂණයේ භාවිත තුනක් සඳහන් කරන්න.

- මානව ඉන්ස්පුලින් / මානව වර්ධක හෝරෝනය නිපදවීම
- හෙපටයිස් B ප්‍රතිදේහ ජනකය නිපදවීම
- රුධිර කැටී ගැසීමේ සාධක නිපදවීම
- ඉන්ටොරෝන් නිපදවීම (මිනුම 3 × 2)

- (viii) ප්‍රතිසංයෝගික DNA තාක්ෂණ ක්‍රියාවලියේ දී පහත සඳහන් කෘත්‍යා තුව කරන එන්සයිමයක් බැඳීන් නම් කරන්න.

කෘත්‍යා

එන්සයිමය

- DNA අණුව නිශ්චිත ස්ථානවලින් කැපීම
DNA කැස්ඩ සම්බන්ධ කිරීම
රස්ට්‍රික්ෂන් එන්ඩ්බානියුක්ලියෝටස්
DNA ලයිගේස් (2 × 2)

- (B) (i) පහත සඳහන් කෘත්‍යා තුව කරන සෙලිය ව්‍යුහය නම් කරන්න.

කෘත්‍යා

ව්‍යුහය

- a. සෙල පටලවල පොස්පොලිපිඩ සංස්ලේෂණය රෑල් අන්ත්‍රාස්ථාස්ථීය ජාලිකාව
- b. සෙල ප්ලාස්මිය සංසරණය සෙල සැකිල්ල
- c. රස්බොසෝම නිපද වීම න්‍යාෂ්ටිය / න්‍යාෂ්ටිකාව
- d. සෙල අතරින් ද්‍රව්‍ය කාන්දු වීම වැළැක්වීම තද සන්ධි

(4 × 2)

(ii) (a) “සාක්මියරය” යනු කුමක් ඇ?

- විලිබිත පේඟි තන්තුවක ඇති පේඟි කෙදිත්තක පිහිටි යාබද / අනුයාත Z රේබා දෙකක් අතර කොටස යි. එය විලිබිත පේඟියක කාත්‍යමය ඒකකය යි.

(1 × 2)

(b) සාක්මියර දක්නට ලැබෙන පේඟි වර්ග නම් කරන්න.

- කංකාල පේඟි
- හාන් පේඟි

(2 × 2)

(iii) ඔබ ඉහත (ii) (b) හි සඳහන් කළ පේඟි වර්ග අතර, දැකිය හැකි කායික විද්‍යාත්මක වෙනස්කම් දෙකක් ලියා දක්වන්න.

- කංකාල පේඟි ස්නායු ජනාධාන වන අතර, හාන් පේඟි පේඟි ජනාධාන වේ.
- කංකාල පේඟි ඉවිණුග වන අතර, හාන් පේඟි අනිවිණුගයි.
- කංකාල පේඟි රිද්මෝයානුකූල සංකේත්වන නොපෙන්වන අතර, හාන් පේඟි රිද්මෝයානුකූල සංකේත්වන දරයි.
- හාන් පේඟි විඩාවට පත් නොවන අතර, කංකාල පේඟි පහසුවෙන් විඩාවට පත් වේ.

(මැනැම 2 × 2)

(iv) සර්පන සූත්‍රිකා සිද්ධාන්තයට අනුව පේඟි සංකේත්වනයේ දී සාක්මියරයක සිදු වන වෙනස්කම් භතරක් ලියන්න.

- I පටියේ/ කලාපයේ දිග අඩු වේ.
- H කලාපයේ දිග අඩු වේ.
- මයොසින් සූත්‍රිකා අතරින් ඇක්ටීන් සූත්‍රිකා ලිස්සා යයි / සර්පනය වේ.
- Z රේබා දෙක එකිනෙක ලංවේ. / Z රේබා අතර දුර අඩු වේ.

(4 × 2)

(v) ගාකවල දක්නට ලැබෙන යාන්ත්‍රික සන්ධාරක කාත්‍යය සඳහා වැදගත් වන පටක නම් කර, එම කාත්‍යය සඳහා එම පටක විශේෂණය වී ඇති ආකාරය සඳහන් කරන්න.

පටකය

- ස්ථ්‍රීලකේත්ණාස්ථර
- දාඩ්ජ්ථර
- ගෙලම

විශේෂණය වී ඇති ආකාරය

සෙසල කොන්චල සෙසල බිත්තිය අමතර සෙලිපුලෝස්ස් වලින් ගණ වීම	
ලිග්නීභ්ත සෙසල බිත්ති දැරීම	
ලිග්නීභ්ත සෙසල බිත්ති දැරීම	[3 + 3] × 2

(vi) ඔබ ඉහත (v)හි සඳහන් කළ පටක අතරින් සංකීරණ පටක වර්ගය කුමක් ඇ?

- ගෙලම

(1 × 2)

(vii) යාන්ත්‍රික සන්ධාරණයට අමතර ව එම පටකය මගින් ඉවු කරන වෙනත් කාත්‍ය දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ජලය පරිවහනය
- බණිජ පරිවහනය
- සමහර වර්ධක ද්‍රව්‍ය/ සයිලෝකනින්/ ඇඛිසිසික් අම්ලය පරිවහනය

(මැනැම 2 × 2)

(C) (i) මිනිස් සැකිලි පද්ධතියේ ප්‍රධාන කාත්‍යයන් මොනවා ඇ?

- සන්ධාරණය
- ආරක්ෂාව
- වලනය
- රැඹිර සෙසල නිෂ්පාදනය
- කැල්සියම් ගබඩා කිරීම හා නිදහස් කිරීම
- පොස්ජේට් ගබඩා කිරීම හා නිදහස් කිරීම

(5 × 2)

(ii) මානව කශේරුවේ පවතින, කශේරුකා බද්ධ විමෙන් සැදුණු අස්ථී මොනවා දී? එම අස්ථී සැදීමට සම්බන්ධ වූ කශේරුකා සංඛ්‍යාව සඳහන් කරන්න.

අස්ථීය

කශේරුකා සංඛ්‍යාව

• ත්‍රිකාස්ථීය	5
• අනුත්‍රිකාස්ථීය	4
- (4 × 2)

(iii) සාර්ථකාය විලාසය පවත්වා ගැනීමට ආයක වන මානව කශේරුවේ පවතින ලක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- කශේරුවේ වනු 4ක් තිබේම
 - කශේරුවේ ක්‍රමයෙන් පහළට යන විට අන්තර් කශේරුක මඩල්වල සනකම වැඩි විම / කශේරුකා දේහ ප්‍රමාණයෙන් විශාල වේ.
- (2 × 2)

(iv) දරුඹිය කශේරුකාවක ව්‍යුහයෙන් පහත සඳහන් කශේරුකා වෙන් කර හඳුනා ගැනීමට භාවිතා කළ ඇති එක් ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් බැඟින් සඳහන් කරන්න.

• මෙළුවේ කශේරුකා	- කශේරු ධමනි නාල තිබේම
• උරස් කශේරුකා	- අධරව යොමු වූ දිගු ස්නායුමාර්ග බන්ධිකයක් තිබේම / පර්ගු සඳහා සන්ධාන මුහුණය් / පාළුව තිබේම
• කට් කශේරුකා	- සාර්ථක කෝණාප්‍රාකාර බන්ධික ප්‍රසරයක් තිබේම
- (3 × 2)

(මිනුම 50 × 2 =100)

2. (A) (i) ඉයුකැරියා අධිරාජධානියට අයත් වන රාජධානී නම් කරන්න.

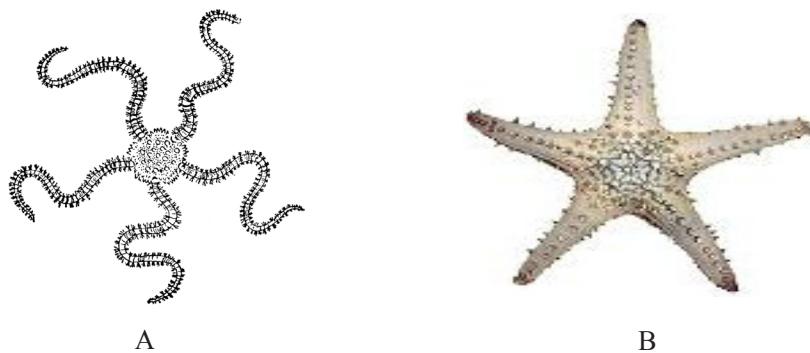
- පොටිස්ටා (Protista)
 - ගන්ගයි (fungi)
 - ජ්ලාන්ටේ (Plantae)
 - ඇනිමාලියා (Animalia)
- (4 × 2)

(ii) පහත දැක්වෙන වගුවේ සඳහන් සත්ත්ව විංගවල පළමු තීරුවේ සඳහන් කර ඇති ලක්ෂණය දක්නට ලැබේ නම්, නියමිත කොටුවේ (✓) ලකුණ යොදන්න.

ලක්ෂණය	සත්ත්ව විංග				
	සිලෙන්ටරේටා	ආනුෂාපෝඩා	ඇනෙලිඩා	නෙමටෝඩා	මොලුස්කා
ඡිරුෂ්‍යනය		✓	✓		✓
පිටසැකිල්ල	✓	✓			✓
සංසරණය පද්ධතියක් නොමැති විම	✓			✓	

(8 × 2)

(iii) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න A සහ B සතුන් දෙදෙනා මත පදනම් වේ.

(a) ඉහත A සහ B රුපවලින් දැක්වෙන සතුන් එකිනෙකාගෙන් වෙන් කර හැඳුනා ගැනීමට ඉවහල් වන ප්‍රධාන බාහිර ලක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- A නම් සත්ත්වයාගේ මධ්‍ය මධ්‍යෙන් කැපී පෙනෙන ලෙස වෙන් වූ බාහු ඇති අතර, B සත්ත්වයාගේ එසේ නැතු.
- A නම් සත්ත්වයාට ගුදයක් නැති අතර, B නම් සත්ත්වයාට ගුදයක් ඇතු.
- A නම් සත්ත්වයාගේ නාලපාද වල ව්‍යුහකර නැති අතර, B සත්ත්වයාගේ නාලපාද වල ව්‍යුහකර ඇතු.

(මිනුම 2 × 2)

(b) ඉහත A සහ B සතුන් ඇතුළත් වන සත්ත්ව වංශය කුමක් ද?

Echinodermata එකයිනොබර්මේටා (1 × 2)

(c) එම සත්ත්ව වංශයට ඉහත A සහ B සතුන් ඇතුළත් කිරීමට හේතු වන සුවිශේෂ බාහිර ලක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- පංච අරිය සමම්තිය පෙන්වීම
- නාලපාද දැරීම
- වරනාර ඇලි තිබීම
- ඇහිතලයක් තිබීම

(මිනුම 2 × 2)

(B) (i) සයිකුබෝගයිටා වංශයේ ගාකවලට වඩා ඇශ්‍යෙකාගයිටා වංශයේ ගාක පරිණාමික ව උසස් යැයි සැලැකීමට හේතු වන කරුණු හතරක් සඳහන් කරන්න.

- බේජ එල තුළ හට ගැනීම/ බේජ එලවලින් ආවරණය වී තිබීම
- ප්‍රුජනක ව්‍යුහය ලෙස පුෂ්ප පිහිටීම
- සෙසෙලයේ වාහිනී ඒකක / මුලාංග, ප්‍රේලෝයමයේ පෙනෙර නල ඒකක / මුලාංග තිබීම සහ සහවර සෙසෙල තිබීම
- සංසේචනයට බාහිර ජලය අවශ්‍ය නොවීම/ අවල පුං ජන්මානු දැරීම
- ද්විත්ව සංසේචනය මගින් ත්‍රිතුන තුළපෙශ්‍යයක් ඇති වීම (මිනුම 4 × 2)

(ii) පුෂ්පවල රුපීය ලක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් පහත පදවලින් අදහස් වන්නේ කුමක් දැයි සඳහන් කරන්න.

(a) අධෝරායෝගි පුෂ්ප - බිම්බකෝෂය පුෂ්පයේ අනෙකුත් පුෂ්ප කොටස්වල මට්ටමට ඉහළින් පිහිටන පුෂ්ප

(b) අපිදල රේණු - දැල පතුවලට බද්ධ වූ රේණු තිබීම

(c) පරිපුෂ්පය - මුකුටය/ මණිය ලෙස විශේදනය නොවූ පුෂ්පයක බාහිර වද වලයක් (3 × 2)

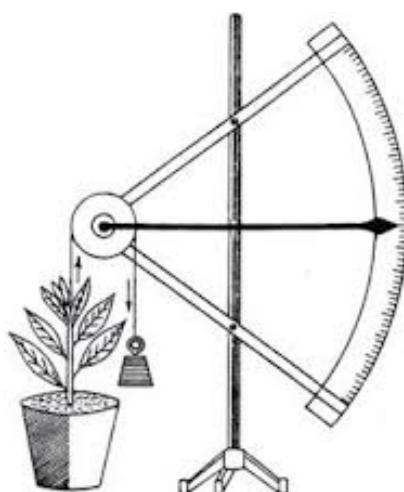
(iii) *Polygonatum, Selaginella, Nephrolepis, Cycas, Mangifera*

පහත සඳහන් ලක්ෂණවලට ගැලපෙන ගාක සහය/ ගාක සහ ඉහත ලැයිස්තුවෙන් තොරා ලියන්න.

(a) ද්‍රව්‍යක්ෂිකාධර ප්‍රංශන්මානු දරයි.	<i>Polygonatum, Selaginella</i>
(b) ජන්මානු ගාක, බිජානු ගාක පටකවලින් ආවරණය වී ඇත.	<i>Cycas, Mangifera,</i>
(c) එකගැහි ප්‍රහා ස්වයංපෝෂී ජන්මානු ගාක දරයි.	<i>Nephrolepis</i>
(d) ප්‍රංශන්මානු පරිවහනයට පරාග නාලය විකසනය වී ඇත.	<i>Mangifera</i>
(e) බිජානු ගාකය හා ජන්මානු ගාකය/ ස්වයංපෝෂී වීම සහ එවා එකිනෙකින් ස්වාධීන වීම.	<i>Nephrolepis</i>
(f) සමබිජානුකතාවය පෙන්වයි.	<i>Polygonatum, Nephrolepis</i>

(10 × 2)

(C) (i) පහත ද්‍රේවා ඇත්තේ විද්‍යාගාරයේ භාවිත කරන උපකරණයකි.

(a) එම උපකරණය හඳුන්වන්න.

- වැද්‍යමානය

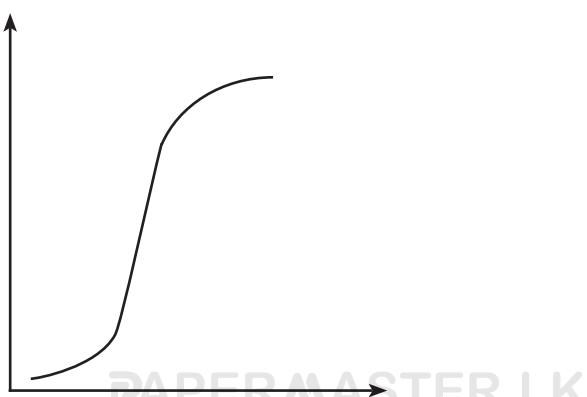
(1 × 2)

(b) එම උපකරණය භාවිත කරනු ලබන්නේ කුමක් සඳහා ද?

- (ගාක ප්‍රරෝගයක දිග/ උස වැඩි වීම මගින්) වර්ධනය මැනීම

(1 × 2)

(c) එම උපකරණයෙන් ලබා ගන්නා දත්ත ඇසුරින් අදිනු ලබන ප්‍රස්ථාරය පහත ඉඩ ප්‍රමාණයේ අදින්න.

(අක්‍රම නම් කිරීම සහ ප්‍රස්ථාරයේ හැඩය සඳහා 2 × 2)

(ii) පහත ගාක අවයවලු වර්ධනය මැනීමට හාවිත කරන පරාමිති සඳහන් කරන්න.

(a) එලයක : පරිමාව වැඩි වීම

(b) පතුයක : කේතුඑලය වැඩි වීම

(2 × 2)

(iii) ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය සන්න්ව හෝරෝනවලින් වෙනස් වන ප්‍රධාන ලක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය ගුන්ලී තුළ නිපදවීම සිදු නොවන අතර, හෝරෝන් අන්තරාසර්ග ගුන්ලී තුළ නිපද වේ.
- ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය සෙසලම, ප්ලෝයම සහ මෘයස්පර සෙසල ඔස්සේ පරිවහනය වන අතර, හෝරෝන් රුධිරය ඔස්සේ පරිවහනය වේ.

(2 × 2)

(iv) පහත සඳහන් කාන්තායන් ඉටු කරන ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍යක් බැහින් සඳහන් කරන්න.

කාන්තාය

වර්ධක ද්‍රව්‍ය

(a) අගස්ථ ප්‍රමුඛතාවය නිශේෂනය

සයිටොකයිනින්

(b) කඩ දික්වීම වෙශවත් කිරීම

ගිබරලින්/ එතිලින්

(c) කුම්බියමේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිශේෂනය

ඇබිසිසික් අම්ලය

(3 × 2)

(v) කාන්තිකර්මාන්තයේ දී හා උද්‍යාන විද්‍යාවේ දී හාවිත කරන කාන්තිම ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය තුනක් නම් කර, ඒවායේ යෙදීම සඳහන් කරන්න.

වර්ධක ද්‍රව්‍ය

යෙදීම්

IBA

කැඳු කුදන් වලින් මූල් හට ගැනීම

2, 4-D / MCPA

ප්‍රේරණයට/ පාතනෝලොනය ප්‍රේරණය

ගිබරලින්

වල් පැලැටි තායක ලෙස

එතිලින්

නීජ ප්‍රරෝහනය/ කඩ දික් වීම ප්‍රේරනය

එල ඉදීම ප්‍රේරනය

(මිනෑම [3 + 3] × 2)

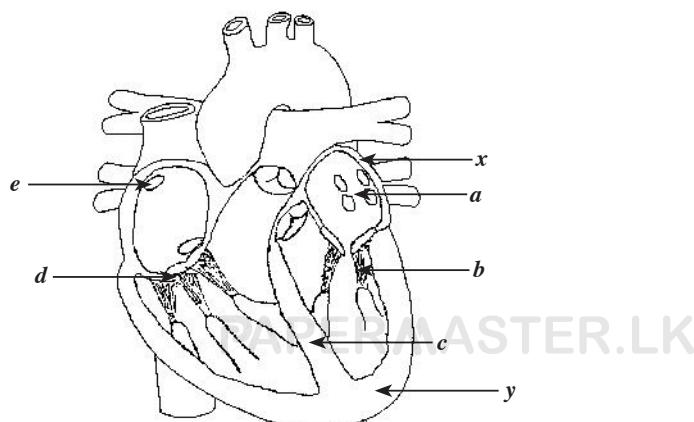
(මුළ ලක්ෂණ $50 \times 2 = 100$)

3. (A) (i) රුධිර සංසරණ පද්ධතියක අත්‍යවශ්‍ය සංසටක නම් කරන්න.

- පොම්ප කිරීමේ අවයවය / හාදයක්
- රුධිර වාහිනී
- තරලමය මාධ්‍යයක් / තරලයක්

(3 × 2)

(ii) පහත දැක්වෙන්නේ මානව හාදයේ දික්කතික රුප සටහනකි.

(a) රුපයේ (a) සිට (e) දක්වා කොටස් නම් කරන්න.

- (a) - පුහ්පුදීය ගිරා විවර
- (b) - හඳු රජ්‍ය
- (c) - කෝෂිකාන්තර ආචාරය
- (d) - තිතුණේ කපාටය / දකුණු කර්ණික කෝෂික කපාටය
- (e) - උත්තර මහා ගිරා විවරය

(5 × 2)

(b) රුපයේ "X" හි බිත්ති වලට වඩා "Y" හි බිත්ති වඩා සනකම් වන්නේ ඇයි ?

- Y මගින් හඳුයේ සිට දේහය පුරා රුධිරය පොම්ප කිරීමට වැඩි බලයක් යෙදිය යුතු අතර,
X මගින් රුධිරය පොම්ප කළ යුත්තේ අසල පවතින කෝෂිකා තුළට පමණක් බැවින්,
සාපේශ්‍ය ව යෙදිය යුතු බලය අවු වීම.

(1 × 2)

(c) "b" හා "d" ව්‍යුහවල කෘත්‍යාන් සඳහන් කරන්න.

- b - කෝෂිකා ආකුණවයේ දී කර්ණික කෝෂික කපාට තොපිට පෙරලීම වැළැක්වීම
- d - දකුණු කෝෂිකාවේ රුධිරය දකුණු කර්ණිකාවට ආපසු ගැලීම වැළැක්වීම

(2 × 2)

(iii) මිනිසාගේ මහා ගිරා ඔස්සේ හඳුයට පැමිණෙන CO_2 අණුවක් ග්‍රෑසන පාෂ්ටය දක්වා ගමන් කිරීමේ
දී පසු කරන ව්‍යුහ තිබැරදි අනුමිලිවෙළින් ලියන්න.

- දකුණු කර්ණිකාව → දකුණු කෝෂිකාව → පුහ්පුදීය ධමනිය → පෙනහැලි → ගරත
(1 × 2)

(iv) මිනිසාගේ රුධිර සංසරණ පද්ධතිය හා වසා පද්ධතිය අතර ඇති ප්‍රධාන ව්‍යුහමය වෙනස්කම් දෙකක්
ලියන්න.

- රුධිර සංසරණ පද්ධතියේ හඳුයක් ඇත. වසා පද්ධතියට හඳුයක් නැත.
- රුධිර සංසරණ පද්ධතියේ කේශනාලිකා දෙපසින් ම විවිධ වේ. වසා නාලිකා අන්ධ ව ආරම්භ වේ.
- රුධිර සංසරණ පද්ධතියේ ධමනි සහ ගිරා ඇති අතර, වසා පද්ධතියේ ධමනි හා ගිරා නැත.

(එනෑම 2 × 2)

(v) මිනිසාගේ වසා පද්ධතියේ ප්‍රධාන වාකිනී දෙක නම් කරන්න.

- දකුණු වසා ප්‍රණාලය
- උරස් ප්‍රණාලය

(2 × 2)

(vi) වසා තරලයේ සම්භවය කුමක් ද?

- පටක තරලය
(1 × 2)

(B) (i) දේහයේ අභ්‍යන්තර පරිසරය යනු කුමක් ද?

- සෙසල වල ජීවී පැවැත්ම සඳහා මාධ්‍ය සපයන්නා වූ සෙසල වල ආසන්නත ම පරිසරය
(1 × 2)

(ii) මානව දේහයේ අභ්‍යන්තර පරිසරය තුළ පාලනය විය යුතු ප්‍රධාන සාධක නම් කරන්න.

- රසායනික සංසටක / සාධකවල සාන්දුණය / ග්ලුකොස් සහ අයන
- ජලය හා දාව්‍යන්හි පැවතිය යුතු සාපේශ්‍ය ප්‍රමාණ
- දේහ උෂ්ණත්වය

(3 × 2)

(iii) මිනිසාගේ රුධිර ග්ලුකොස් මට්ටම වැඩි කරන තොර්මොන මොනවා ද?

ග්ලුකොගොන්, තයිරෝක්සින්, කෝර්ටෝසෝල්, ඇඩුනලින්
(4 × 2)

(iv) මිනිසාගේ ආසුනු විධානයේ දී යාමනයට ලක් කෙරෙන ප්‍රධාන සාධක නම් කරන්න.

- ජල ප්‍රමාණය පාලනය
- දේහයට ලබා ගන්නා වූ හා බැහැර කරන්නා වූ ලවණ ප්‍රමාණය පාලනය
(2 × 2)

(v) මිනිසාගේ ප්‍රධාන ආපුෂැති විධාන අවයවය නම් කරන්න.

වෘත්තක

(1 × 2)

(vi) මිනිසාගේ ආපුෂැති විධානය යාමනය කෙරෙහි සූජ්‍යවම බලපාන හෝරමෝන දෙකක් නම් කරන්න.

- ADH

- ඇල්බොස්ටෙරෝන්

(2 × 2)

(vii) (a) ඔබ ඉහත (vi) හි සඳහන් කළ හෝරමෝන ග්‍රාවය වන ස්ථානය සහ ඉලක්ක ස්ථානය/ ව්‍යුහය සඳහන් කරන්න.

හෝරමෝනය

ග්‍රාවය වන ස්ථානය

ඉලක්ක ස්ථානය/ ව්‍යුහය

- ADH

අපර පිටියුවරිය

විදුර සංවලිත නාලිකා සහ

සංග්‍රහක ප්‍රණාලය

- ඇල්බොස්ටෙරෝන්

අධි වෘත්තක බාහිකය

විදුර සංවලිත නාලිකා

(4 × 2)

(b) ඔබ ඉහත සඳහන් කළ හෝරමෝන ග්‍රාවය උත්තේන්ත්‍රනය වන ආකාරය සඳහන් කරන්න.

- ADH

- රුධිරයේ ආපුෂැතික පීඩනය ඉහළ යාම

- ඇල්බොස්ටෙරෝන්

- රුධිර පීඩනය/ පරිමාව පහළ යාම

රුධිරයේ සෞඛ්‍යම් අයන සාන්දුනය අඩු වීම

(2 × 2)

(C) (i) ගාක ග්ලෝයම කුළ පරිවහනය වන කාබනික සංසටක දෙකක් සහ අකාබනික සංසටක දෙකක් සඳහන් කරන්න.

කාබනික සංසටක

අකාබනික සංසටක

- සුත්‍රෝස්
- ඇමෙනෝ අම්ල
- ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය
- විටමින

- K^+ , PO_4^{3-}

- ජලය

[2 + 2] × 2)

(ii) ග්ලෝයම පරිසංකීමණයේ විශේෂ ලක්ෂණ හතරක් සඳහන් කරන්න.

- ද්වී දිගාන්තමක වේ.
- ද්‍රව්‍යස්ථීති පීඩනයක් යටතේ සිදු වීම
- පරිවහනය වන ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අධික වේ.
- පරිවහනය වන වේගය භා දුර අධිකය.

(මිනෑම 3 × 2)

(iii) ගාක මගින් වායුමය ලෙස ලබා ගන්නා පෝෂක නම් කරන්න.

- කාබන්
- ඔක්සිජන්

(2 × 2)

(iv) පසේ ප්‍රයෝග්‍ය නයිටිර්ජන් ප්‍රමාණය වැඩි කරන ස්වභාවික ශ්‍රීයාවලි ක්‍රියාවලි ක්‍රියාවලි සඳහන් කරන්න.

- නයිටිර්ජන් තිර කිරීම
- නයිට්‍රේකරණය
- අකුණු ගැසීම

(3 × 2)

(v) පසෙහි නයිට්‍රෝට්‍රු වායුමය නයිට්‍රෝට්‍රු බවට ඔක්සිජේනය සිදු කරන රසායනික ස්වයංපොරී කුණු ජීවී විශේෂයක් නම් කරන්න.

Thiobacillus denitrificans

(1 × 2)

(මුළු ලකුණු $50 \times 2 = 100$)

4. (A) (i) පාලිවියේ හරස්කබක දැකිය හැකි ස්ථිර පිටත සිට ඇතුළතට පිළිවෙළින් ලියා දක්වන්න.

පාලිවි කබොල, ප්‍රාවරය, හරය

(1 × 2)

(ii) (a) උෂ්ණත්වය අනුව වායුගොලයේ ප්‍රධාන ස්ථිර පහළ සිට ඉහළට අනුමිලිවෙළින් නම් කරන්න.

පරිවර්ති ගෝලය, අපරිවර්ති ගෝලය / ස්ථිර ගෝලය, මධ්‍ය ගෝලය, තාප ගෝලය (1 × 2)

(b) ඔබ ඉහත (a) හි සඳහන් කළ ස්ථිර අතුරෙන් ඕසේන් ස්ථිරය පිහිටා ඇති ස්ථිරය නම් කරන්න.

අපරිවර්ති ගෝලය (1 × 2)

(iii) පහත සඳහන් එක් එක් සම්පත් දූෂණය විය හැකි දූෂකවල ප්‍රහව දෙකක් බැඟින් සඳහන් කරන්න.

(a) සාගරය : තෙල් ඉහිරුම් / කාර්මික අපසන්දන / කැලිකසල (මිනැම 2 × 2)

(b) වාතය : රථවාහනවලින් පිටවන දුම් / ගිතකරණ / වායුසමන යන්තු / විසරණ ප්‍රවාහක / පොසිල ඉන්ධන දහනය (මිනැම 2 × 2)

(c) පස : පොහොර / කාමි රසායනික ද්‍රව්‍ය / සන අපද්‍රව්‍ය / විකිරණ ශිලි අපද්‍රව්‍ය / කර්මාන්ත අපද්‍රව්‍ය (මිනැම 2 × 2)

(iv) ප්‍රමාණය ඉක්මවා පොහොර හාවිත කිරීම හේතුවෙන් ජලාගැවල දක්නට ලැබෙන හානිදායක බලපැමි සඳහන් කරන්න.

- ජලයේ NO_3^- හා PO_4^{3-} මවටම වැඩි වී
- ජලාගයේ ඇල්ටි හා සයනොබැක්ටීරියාවල වර්ධනය වේගවත් කරයි. / ඇල්ටි පිළිම
- මේ නිසා රාත්‍රී කාලයේ දී ජලාගයේ O_2 සාන්දුණය අඩු වී / BOD අය ඉහළ යයි.
- එවිට ජලාගයේ මත්ස්‍යයන් / ජලජ ජීවීන් මිය යයි.
- මළ දේහ මත බැක්ටීරියා වැඩි ම නිසා සිදු වන නිරවායු වියෝගනය
- මේ නිසා දුගද හමන වායුන් පිට වේ. / H_2S / NH_3 / SO_2 ඇමෝනියා, පිට වේ. (6 × 2)

(v) වායු දූෂණය යනු කුමක් ද?

සෞඛ්‍යයට හානිදායක හා පරිසරයට අහිතකර බලපැමි ඇති කරන, ස්වාහාවික ක්‍රියාකාරීන්වයේ සමතුලිතතාවයට බාධා කරන ප්‍රමාණවලින් ද්‍රව්‍ය හා ගක්තිය නිදහස් වීම නිසා වායුගොලයේ තත්ත්වය පිරිහිම (1 × 2)

(vi) පහත සඳහන් අහිතකර බලපැමි සිදු වීමට හේතු වන වායුදූෂකයක් බැඟින් නම් කරන්න.

(a) ප්‍රහාරසායනික බුමිකා ඇති කිරීම

නයිට්‍රෝට්‍රු මක්සයිඩ් / හයිට්‍රොකාබන් (1 × 2)

(b) රුධිරයේ පරිවහන බාරිතාව අඩු වීම

කාබන් මොනොක්සයිඩ් / නයිට්‍රෝට්‍රු මක්සයිඩ් (1 × 2)

(c) බොත්කයිටිස් හා එම්බිසීමා රෝගය SO_2 (1 × 2)

(B) (i) (a) ජේව විවිධත්වය යන්හෙත් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද?

හොමික, කරුදිය හා වෙනත් ජලප්‍රාග්‍රැම පරිසර පද්ධති ද ඇතුළු සියලු ප්‍රහව වල සහ මුළු අයන් වන පාරිපරික සංකීරණ වල ජීවීන් අතර ඇති විවෘතතාවය (1 x 2)

(b) ජේව විවිධත්වයට අයන් මූලික සංරච්ඡක කුන නම් කරන්න.

- ප්‍රවේණී විවිධත්වය
- විශේෂ විවිධත්වය
- පරිසර පද්ධති විවිධත්වය

(3 x 2)

(c) ජේව විවිධත්ව සංරක්ෂණයේ වැදගත්කම කුමක් ද?

- ජීව විශේෂ උපරිම සංඛ්‍යාවක් දිගු කාලීනව ජීවන් වීම තහවුරු කිරීම
- වද වී යාමේ තර්ජනයට මුහුණ පා ඇති ජීවීන් සුරක්ෂිත

(2 x 2)

(ii) පහත සඳහන් එක් එක් අවස්ථාවල දී සිදු කෙරෙන ප්‍රධාන ජේව විවිධත්ව සංරක්ෂණ කුමය සඳහන් කරන්න.

(a) ජීව විශේෂ නැවත හඳුන්වා දීම : මුල් ස්ථානවල සිදු කරන සංරක්ෂණය

(b) ශේෂු ජාන බැංකු පවත්වා ගැනීම : විතැන් / මුල් ස්ථානවලින් බැහැරව කරන සංරක්ෂණය

(c) පාර්මිපරික ගෙවතු : මුල් ස්ථානවල සිදු කරන සංරක්ෂණය (3 x 2)

(iii) ජේව විවිධත්ව සංරක්ෂණය සඳහා දැයක වන ජාත්‍යන්තර සම්මුති දෙකක් නම් කර, එක් එක් සම්මුතියේ නිශ්චිත අරමුණ සඳහන් කරන්න.

සම්මුතිය

අරමුණ

RAMSAR/ රමසා - අන්තර්ජාතිකව වැදගත් වන තෙත් බීම් සංරක්ෂණය

CITES - ගාක හා සත්ත්ව විශේෂවල අන්තර්ජාතික වෙළෙඳුම ඔවුන්ගේ පැවැත්මට තර්ජනයක් නොවන ලෙස පවත්වාගෙන යාම

ජේව විවිධත්ව සම්මුතිය - ජේව විවිධත්වය සුරක්ෂිත, එහි සංසටකවල තිරසාර හාවිතය සහ සාධාරණ මෙන් ම සමානාන්තමතාවයෙන් යුතු ව ජාත සම්පත් වලින් අත් වන වාසි ඩැක්ති විදීම

(මිනුම 2 x 2)

(C) (i) ක්ෂේද ජීවීන් මගින් ආහාර නරක් වීමක් යනු කුමක් ද?

ଆහාරවල ක්ෂේද ජීවීන් වර්ධනය වීම නිසා එම ආහාරවල හොමික, රසායනික ජීව විද්‍යාන්මක ව්‍යුහ වෙනස් වී, ඒවා මිනිස් පරිභෝෂනයට තුෂ්පුසු තත්ත්වයට පත් වීම (1 x 2)

(ii) මාල් පහසුවෙන් ක්ෂේද ජීවීන් මගින් නරක් වීමට හේතු සඳහන් කරන්න.

- මාල්වල ක්ෂේද ජීවී වර්ධනයට සුදුසු ප්‍රශස්ත pH අගයක් පැවතීම.
- මාල්වල වැඩි තෙතමනයක් පැවතීම, බැක්ටීරියා වර්ධනය පහසු කරවයි.
- මාල්වල අධික පෝෂක සංයුතියකින් යුතුක්ත වීම
- මාල්වල ක්ෂේද ජීවී ප්‍රතිරෝධී ආවරණ ව්‍යුහ නොපැවතීම/ ක්ෂේද ජීවී ප්‍රවේශනය වැළැක්වීම

(මිනුම 4 x 2)

(iii) මාල් නරක් වීම සිදු කරන ප්‍රධාන ක්ෂේද ජීවී කාණ්ඩය කුමක් ද?

බැක්ටීරියා

(1 x 2)

(iv) ක්‍රුඩ ජීවින් මගින් මාල නරක් වේමේ දී සිදු වන ප්‍රධාන රසායනික ක්‍රියාවලි සැකෙවින් සඳහන් කරන්න.

- පුතිහවතය
- ප්‍රෝටීන ආහාර $\xrightarrow{\text{ප්‍රෝටීයෝලිටික}}$ ඇමයිනෝ⁺ අම්ල + ඇමෝනියා + ඇමිනා + H_2S

(7 × 2)

(v) මාල පරිරක්ෂණය සඳහා හාවිත වන සුලබ ක්‍රම කුනක් නම් කර, එම එක් එක් ක්‍රමයේ දී හාවිත වන මූලධර්මය බැහින් සඳහන් කරන්න.

ක්‍රමය

වින් කිරීම

වියලීම / ලුණු දමා වියලීම / දුම් ගැසීම

අඩු උෂ්ණත්ව පරිරක්ෂණය/ අධිකින කිරීම

පාලනය වන මූලධර්මය

- ආහාරයට ක්‍රුඩ ජීවින් ඇතුළුවේම වළක්වයි/
- ආහාරය කුළ ක්‍රුඩ ජීවින් වර්ධනය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය වළක්වයි.
- ආහාරයේ ඇති ක්‍රුඩ ජීවින් විනාශ කරයි.
- ක්‍රියාකාරීත්ව වර්ධනය ආහාරවල ක්‍රුඩ ජීවින්ගේ වර්ධනය හා ක්‍රියාකාරීත්වය වැළැක්වීම
- ආහාරයේ ක්‍රුඩ ජීවින්ගේ වර්ධනය හා ක්‍රියාකාරීත්වය වැළැක්වීම

[3 + 3] × 2)

(මිනෑම කරුණු 50ක් 50 × 2 = 100)

**

5. ප්‍රභාසංස්කේල්පණයේ දී හරිතලවයේ කාර්යභාරය විස්තර කරන්න.

1. ප්‍රභාසංස්කේල්පණය පියවර 02කින් යුත්ත් ප්‍රක්තව හරිතලවය තුළ සිදු වේ.
2. ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාව හා
3. අදුරු ප්‍රතික්‍රියාව / කැල්වීන් වකුය සි.
4. ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාව - තයිල කොයිඩ පටල/ ග්‍රානා හා සුස්තර ආශ්‍රිතව ආලෝකය ඇති විට සිදු වේ.
5. අදුරු ප්‍රතික්‍රියාව - (හරිතලව) පං්‍රරයේ ආලෝකයෙන් ස්වායක්තව සිදු වේ.
ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාවේ දී
 6. තයිල කොයිඩ පටල මත ප්‍රභාපද්ධති I හා II හි
 7. ඇන්ටෙනා සංකීරණවල ඇති ප්‍රභාසංස්කේල්ක වර්ණක වලින්
 8. දෘග්‍ය වර්ණාවලියේ රතු සහ නිල් වර්ණවලට අදාළ තරංග ආයාමවල ආලෝක කිරණ අවශ්‍යෝගය කර
 9. ප්‍රතික්‍රියා කේන්දුවලට (අනුනාදය මගින්) සම්ප්‍රේෂණය කෙරේ.
 10. එවිට එහි විශේෂීත ක්ලොරොගිල් a අනු උද්දීපනය වේ
 11. ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉහළ ගක්ති මට්ටම්වලට ගමන් කරයි / අධි ගක්ති තන්ත්වයට පත් වේ.
 12. මෙම අධි ගක්ති ඉලෙක්ට්‍රෝන තයිලකොයිඩ පටල මත ඇති ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහක මගින් ප්‍රතිග්‍රහණය කරනු ලැබ
 13. තයිලකොයිඩ පටල මත ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන වාහක අනු ග්‍රේණියක් මස්සේ ගමන් කරයි.
 14. අධි ගක්ති ඉලෙක්ට්‍රෝන ඒ මස්සේ සම්ප්‍රේෂණය වීමේ දී ඒවායේ ගක්තිය විමෝෂනය වන අතර, එමගින්
 15. ප්‍රභාපොස්පොයිලිකරණය සිදු වේ./ ATP නිපද වේ.
 16. මෙසේ ප්‍රභාපද්ධති II න් පිට වූ ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රභාපද්ධති I හි ඉලෙක්ට්‍රෝන හිගය පියවයි.
 17. ප්‍රභාපද්ධති II ආශ්‍රිතව ජලයේ ප්‍රභාවිච්චේදනය සිදු වේ,
 18. O₂ නිදහස් වී යයි.
 19. ප්‍රභාපද්ධති I ට H⁺ ගමන් කරයි.
 20. ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රභාපද්ධති II හි ඉලෙක්ට්‍රෝන හිගය පියවයි.
 21. ප්‍රභාපද්ධති I න් ඉහළ ගක්ති මට්ටම්වලට ගමන් කළ ඉලෙක්ට්‍රෝන ද, ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකයක් මගින් ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීමෙන් පසු,
 22. ඉලෙක්ට්‍රෝන වාහක ග්‍රේණියක් මස්සේ සම්ප්‍රේෂණය වේ,
 23. NADP⁺ මක්සිහරණය කිරීමට සහභාගි වේ. මේ සඳහා ජලය ප්‍රභාවිච්චේදනයෙන් නිදහස් වූ H⁺ ද යොදා ගැනේ.
 24. මෙම NADP⁺ මක්සිහරණය සඳහා තයිලකොයිඩ පටල මත ඇති එන්සයිම ද ආධාර වේ.
 25. තයිලකොයිඩ පටල මත සඳුනු NADPH හා ATP අදුරු ප්‍රතික්‍රියා / කැල්වීන් වකුයේ දී කාබෝහයිමුව සංස්කේල්පණය කිරීමට යොදවේ.

අදුරු ප්‍රතිඵ්‍යාව

26. මේ සඳහා අවශ්‍ය RuBP සහ RuBP කාබොක්සිලේස් පවතින්නේ හරිතලව පං්තරයේ ය. මෙය පියවර 03කින් සිදු වේ.
27. කාබොක්සිල්කරණය
28. PGA ඔක්සිහරණය
29. RuBP ප්‍රතිඵ්‍යාව
30. RuBP මගින් කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ප්‍රතිග්‍රහණය කර, කාබන් හයේ අස්ථායී සංයෝගයක් සාදයි.
31. මෙම පියවර RuBP කාබොක්සිලේස් මගින් උත්ප්‍රේරණය කෙරේ.
32. කාබන් හයේ අස්ථායී සංයෝගය, කාබන් තුනේ PGA අණු දෙකක් බවට ක්‍රෑමිකව බිඳුවේ.
33. අලෝක ප්‍රතිඵ්‍යාවේ දී සැදෙන සියලු ම NADPH සහ
34. ATP කොටසක් වැය කර, PGA, PGAL බවට ඔක්සිහරණය කෙරේ.
35. PGALවලින් කොටසක් ප්‍රතිඵ්‍යා ගෞණිකයක් මස්සේ ගමන් කර, හෙක්සෝස සිනි / කාබෝහයිඩ්බූට නිපදවයි.
36. ඉතිරි PGAL ප්‍රතිඵ්‍යා ගෞණිකයක් මස්සේ ගමන් කර RuMP හරහා RuBP ප්‍රතිඵ්‍යාව කෙරේ.
37. ඒ සඳහා ඉතිරි ATP යොදා ගැනේ.
38. සැදුණු සරල සිනි පිළිටය බවට පරිවර්තනය වී, තාවකාලිකව හරිතලව පං්තරයේ සංවිත කෙරේ.
39. අවශ්‍ය අමුදව්‍යයන් හා හරිත ලවයේ එල පටල හරහා පුවමාරු කරමින් කාර්යක්ෂම ව ප්‍රභාසංග්‍රහීත්තාවය සිදු කරයි.

(ඉණුම $38 \times 4 = 150$)

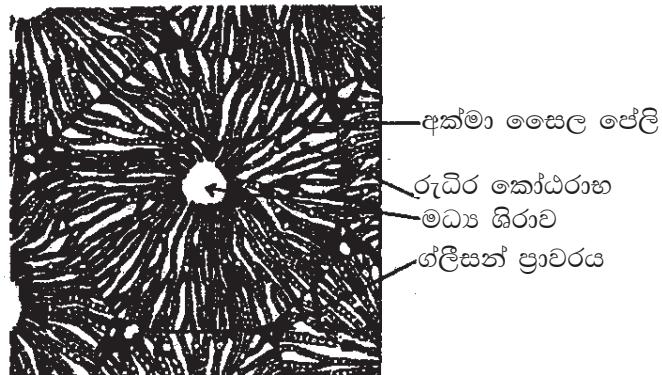
6. (a) මානව අක්මාවේ පිහිටීම සඳහන් කරන්න.

1. මහා ප්‍රාවීරයට පහළින්.
2. උදාර කුහරය තුළ.
3. දැකුණු උත්තර පුද්ගලයේ පිහිටයි.

(b) මානව අක්මාවේ ව්‍යුහය විස්තර කරන්න.

4. අක්මාවේ ඉහළ සහ පුරුව පාඨ්චර් සුමත වේ.
5. අක්මාව කණ්ඩිකා හතරකින් යුත්තයි.
6. දැකුණු කණ්ඩිකාව සහ
7. වම් කණ්ඩිකාව.
8. සපුවිත කණ්ඩිකාව.
9. වතුරසු කණ්ඩිකාව.
10. මෙම සියලු ම කණ්ඩිකා තන්තුමය ප්‍රාවරයකින් ආවරණය වී ඇත.
11. සැම කණ්ඩිකාවක්ම ඉතා කුඩා අනුකණ්ඩිකා මගින් සැදී ඇත.
12. අනු කණ්ඩිකාවක් ඡඩ්‍යාස්‍යාකාර හැඩැතිය.
13. ඒවා සැදී ඇත්තේ හෙපැටොසයිට / අක්මා සෙසල පේලි යුගල වලිනි.
14. සැම අනු කණ්ඩිකාවකම මැද ඇති මධ්‍ය දිරාවේ සිට අරියව අක්මා සෙසල පේලි යුගල් ලෙස විනි දී ඇත.

15. අක්මා සෙසල පේලි යුගල් දෙකක් අතර රැඳිරයෙන් පිරැණු අක්මා කෝයිරාහ ඇත.
16. අක්මා කෝයිරාහ අසම්පූර්ණ බිත්ති සහිත විස්තාරික රැඳිර කේෂ නාලිකා වේ.
17. මෙම කෝයිරාහ ආස්ථරණයේ මහා හක්ෂාණී විරෝධයක් වන කුළුගර් සෙසල ද පිහිටයි.
18. අක්මා සෙසල පේලි අතර පිත්ත ප්‍රණාලිකා ඇත.
19. අක්මා අනු කණ්ඩිකා අතර සම්බන්ධක පටකයේ ග්ලිසන් ප්‍රාවර ඇත.
20. එක් ග්ලිසන් ප්‍රාවරයක් තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් යාකෘතික ප්‍රතිඵාර ශිරා ගාබාවක්.
21. යාකෘතික ධමනි ගාබාවක් සහ
22. පිත්ත ප්‍රණාල ගාබාවක් බැහින් ඇත.

(c) අභ්‍යන්තර පරිසරයේ හොඳික ස්වභාවය සහ රසායනික සංයුතිය යාමනයට අක්මාව දායක වන ආකාරය විස්තර කරන්න.

23. රැඳිර ග්ලුකෝස් මට්ටම යාමනය
රැඳිර ග්ලුකෝස් මට්ටම සාමාන්‍ය ආගයට වඩා වැඩි වූ විට
24. ඉන්සියුලින් මගින් ග්ලුකෝස් ග්ලයිකෝජන් සහ මේදය බවට පත්කර අක්මාවේ සෙසල තුළ සංවිත කරයි.
25. තව ද අක්මා සෙසල තුළ දී වැඩිපුර ග්ලුකෝස් මක්සිකරණයට ලක් කරයි.
රැඳිර ග්ලුකෝස් මට්ටම සාමාන්‍ය ආගයට වඩා අඩු වූ විට,
26. ග්ලුකොගොන් මගින් අක්මාවේ සංවිතව ඇති ග්ලයිකෝජන්, ග්ලුකෝස් බවට පත් කර රැඳිරයට මුදා හරියි.
27. අක්මාව දේහ අභ්‍යන්තර පරිසරයේ ලිපිබ අන්තර්ගතය යාමනය කරන්නේ
28. අක්මාවේ සංවිත මේදය මක්සිකරණය වෙශවත් කිරීමෙනි.
29. අක්මාව අත්‍යවශ්‍ය නොවන ඇමයිනෝ අම්ල සංශ්ලේෂණය කරයි.
30. මධ්‍යසාර, ක්ෂේද ජ්වල් විෂ සහ මාන්‍ය වල විෂ නරණයට ද අක්මාව දායක වේ.
31. දේහ උෂ්ණත්වය යාමනය සඳහා තාපය නිපදවීමට අක්මාව ආධාර වේ. (අක්මාවේ පරිවෘතිය වේගය වැඩි නිසා එහිදී නිපදවෙන තාපය රැඳිරය ඔස්සේ බෙඳාහැරීම මගින් දේහ උෂ්ණත්ව යාමනයට දායක වේ.)
32. කාරෝය නිම කිරීමෙන් පසු හෝරමෝන බිඳ වැටීම හා ඉවත් කිරීම අක්මාව විසින් සිදු කරයි.
33. අක්මාව මගින් හිමොග්ලොබින් බිඳ හෙළීම හා ඉවත් කිරීම සිදු කර අභ්‍යන්තර පරිසරය නියතව තබා ගනී.

34. මෙය සිදු වන්නේ අක්මාව තුළ දී ආසු කාලය අවසන් වූ රතු රැඳිර සෙල බිඳ හෙලීම මගිනි.
මෙට අමතර ව අක්මාව මගින්,
35. රැඳිරය සංචිත කිරීම,
36. මේද දාවා විටමින් A, D, E සහ K සංචිත කිරීම,
37. වැඩි පුර ඇති යකඩ සහ තොපර් වැනි අයන සංචිත කිරීම,
38. රැඳිර ජ්ලාස්ම ප්‍රෝටීන සංජ්ලේෂණය / ඇල්ටියුමින්, ගේලොටියුලින් හා රැඳිර කැටී ගැසීමේ සාධක වැනි
39. යුරියා නිපදවීම / (වැඩි පුර ඇති ඇමයින් අම්ල ඇමයින්හරණය වීමෙනි) එමගින් යුරියා නිපදවීම.

(එනෑම $37 \times 4 = 148$)

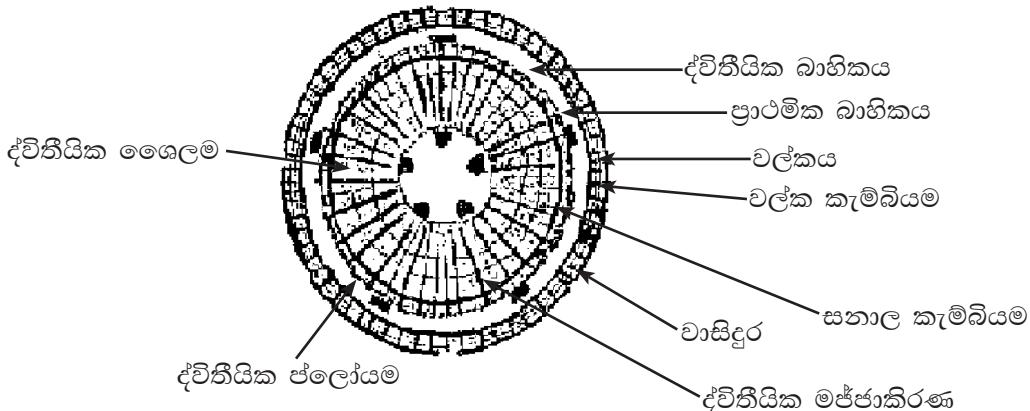
(රුප සටහනට = 04)

(ප්‍රතිම 150)

7. (a) ගාක දේහය තුළ ස්ථාන ගත විම අනුව විභාජන පටක වර්ග සඳහන් කර, ඒවායේ පිහිටීම හා කෘත්‍යායන් විස්තර කරන්න.

1. අග්‍රස්ථ විභාජක
2. මූල අග්‍රස්ථයේ පිහිටි විට මූල අග්‍රස්ථ විභාජකය සි.
3. මූල අග්‍රස්ථ විභාජකය මුලේ වර්ධනය සිදුකරයි.
4. ප්‍රරෝධ / කද අග්‍රස්ථයේ පිහිටි විට කද අග්‍රස්ථ විභාජකය ලෙස හඳුන්වයි.
5. එය කද / ප්‍රරෝධය වර්ධනය කරයි.
6. අන්තරස්ථ විභාජකය
7. තාණ ගාකවල පත්‍ර පාදයේ සහ
8. කදේ ගැටවල පිහිටයි.
9. එමගින් පර්වවල / කදේ දිග වැඩිවීම සිදුකරයි.
10. පාර්ශ්වක විභාජක ලෙස
11. සනාල කැමිතියම සහ
12. වල්ක කැමිතියම පිහිටයි.
13. ද්වීතීය පත්‍ර කදන්වල ගෙළම හා ඒලෝයම අතර සනාල කැමිතියම පිහිටයි.
14. එමගින් කද හා මුලෙහි විශ්කම්භය වැඩිකරයි / කද මහත්වීම / ද්වීතීයික වර්ධනය සිදුකරයි.
15. වල්ක කැමිතියම, කදේ බාහික ප්‍රදේශයේ ද මුලේ පරිවකු ප්‍රදේශයේ ද පිහිටයි.
16. වල්ක කැමිතියම, කදේ සහ මුලෙහි විෂ්කම්භය වැඩි කරයි.

(b) ද්විතීය පත්‍රි ගාක කදක ද්විතීයික විභාජකවල කාර්යභාරය විස්තර කරන්න.

(මිනෑම $8 \times 1 = 8$)

17. ප්‍රාථමික කදේහි ගෙලම හා ප්ලෝයම අතර අන්ත: කළාපීය කැමිබියම ක්‍රියාකාරී වේ.
18. ප්‍රාථමික මෝජ්ජා කිරණ වල මෘදු ස්පරර සෙසල ස්පරරයක් විභාජක හැකියාව ලබාගනී.
19. එය අන්තර් කළාපීය කැමිබියම බවට පත් වේ.
20. අන්තක්ලාපීය කැමිබියම, අන්තර් කළාපීය කැමිබියම හා එක් වී සනාල කැමිබියම / කැමිබියම වලය සාදයි.
21. සනාල කැමිබියමේ ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් කදේ අභ්‍යන්තරයට හා බාහිරයට නව සෙසල නිපදවයි.
22. ඇතුළු පැත්තට එකතුවන සෙසලවලින් ද්විතීයික ගෙලමය ඇති කරයි.
23. පිටත පැත්තට එකතු වන සෙසල වලින් ද්විතීයික ප්ලෝයමය ඇති කරයි.
24. ද්විතීයික ගෙලමය හා ද්විතීයික ප්ලෝයමය කදේ වලයාකාරව පිළියෙළ වේ.
25. සමහර ස්ථානවල ඇතුළු සහ පිටත යන දෙපසටම මෘදුස්පරර සෙසල නිපදවයි.
26. එලෙස ඇති වන මෘදුස්පරර සෙසල පේලි වලින් ද්විතීයික මෝජ්ජා කිරණ ඇති වේ.
27. ද්විතීයික ගෙලමය හා ද්විතීයික ප්ලෝයම ඇතිවීම නිසා කදේ විෂ්කම්භය වැඩි වේ.
28. කද අභ්‍යන්තරයට එකතු වන නව පටක හේතුවෙන් බාහිකය පිටතට තල්පු වේ.
29. මේ නිසා බාහිකයේ සෙසල ස්පරරයක් විභාජන හැකියාව ලබා වල්ක කැමිබියම බවට පත් වේ.
30. අභ්‍යන්තර දෙසට නිපද වන සෙසලවලින් ද්විතීයික බාහිකය ඇති කරයි.
31. බාහිර දෙසට නිපද වන සෙසල වල්කය සාදයි.
32. සමහර ස්ථානවල අනුපූරක සෙසල පිහිටිලින්, වාස්දුරු ඇති වේ.
33. පරිණත අවස්ථාවේ දී ද්විතීයික ගෙලම කාෂ්ටය බවට පත් වේ.
34. සනාල කැමිබියමෙන් පිටත පටක සියල්ල පොත්ත බවට පත් වේ.
35. වල්ක කැමිබියම, ද්විතීයික බාහිකය සහ වල්කය, පරිවර්තනය ලෙස හඳුන්වයි.
36. සහත්මය වෙනස්වීම් හේතුවෙන් කාෂ්ටයේ වර්ෂික වල ඇති වේ.

(මිනෑම $36 \times 4 = 144$)

(රුප සටහනට = 08)

(ප්‍රතිම 150)

8. (a) උෂනන හා අනුනන විභාජනය ජීවීන්ගේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම සහ පරීක්ෂාමය සඳහා දායක වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

1. ලිංගිකව ප්‍රජනනය
2. ද්‍රීවිගුණ සතුන්
3. උෂනන විභාජනයෙන්
4. ඒකගුණ ජන්මානු නිපද වන අතර
5. ගාක ඒකගුණ බිජානු නිපදවයි.
6. ගාකවල ජන්මානු ගාක අනුනනයෙන් ජන්මානු නිපදවන අතර,
7. එම ජන්මානු සංසේචනයෙන් ද්‍රීවිගුණ බිජානු ගාක ඇති පරම්පරාවේ ඇතිවේ.
8. මේ නිසා ජීව විශේෂයක වර්ණ දේහ සංඛ්‍යාව පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට නියතව තබා ගනී.
9. අනුනන විභාජනයේ දී මාතා සෙසලයට ප්‍රවේශිකව සර්ව සම වූ දුහිතා සෙසල නිපද වේ.
10. මේ නිසා බහු සෙසලිකයින් දේහ වර්ධනයේ දී සෙසලවල ප්‍රවේශික සංයුතිය නියතව පවත්වා ගනී.
11. එමත් ම ඔවුන්ගේ කළල විකසනයේ දී ද
12. පටක අලුත්වැඩියාවේ දී ද
13. සමහර සතුන්ගේ පුනර්වර්ධනයේ දී ද අනුනන විභාජනය වැදගත් වේ.
14. සමහර ජීවීන්ගේ අලිංඝික ප්‍රජනනයේ දී
15. අනුනන විභාජනය මගින් ජීවීන් සංඛ්‍යාව වැඩි කර ගනී.
16. උඩ: *Hydra / Paramecium*
17. උෂනනයේ ප්‍රාක් කළාව 1 දී
18. සමප්‍රහව වර්ණදේහ වල වර්ණදේහාංග අතර කොටස් පුවමාරුවීම හෙවත් අවතරණය සිදුවීම නිසා
19. සමප්‍රහව වර්ණදේහ අතර නව ඇලීල සංකලන ඇති වීම, දුහිතා ජීවීන්ගේ ප්‍රවේශික ප්‍රහේදන වැඩි වීමට හේතු වේ.
20. උෂනනය යෝග කළාව I හිදී
21. සමක තලය මත වර්ණදේහ වල අහමු දිකානතිය (සමක තලයේ අහමු ලෙස පිහිටීම) නිසා
22. ජනක වර්ණදේහ අහමු ලෙස සංකලනය වේ
23. දුහිතා ජීවීන් අතර නව ප්‍රවේශික ප්‍රහේදන හටගනී. (වර්ණදේහවල ස්වාධීන සංරචනය)
24. පරීක්ෂාමයට ඉවහල් වන්නේ මෙම ප්‍රවේශික ප්‍රහේදනයයි.

(b) ස්වභාවික වරණය ජීව පරීක්ෂාමය සඳහා වැදගත් වන්නේ කෙසේද සි විස්තර කරන්න.

25. විශේෂයක ජීවීන් අතර රුප විද්‍යාත්මකව,
26. වර්යාත්මකව හා
27. ව්‍යුහමය ලෙස වෙනස්කම් පවතී.
28. මේවා ප්‍රහේදන වේ.

29. මෙම ප්‍රහේදන සමහරක් වාසිඳුයක වන අතර සමහර ප්‍රහේදන අවාසිඳුයක වේ.
30. සමහර ප්‍රහේදන ආවේණිගත වන අතර සමහර ප්‍රහේදන ආවේණිගත නොවේ.
31. විශේෂයක ජීවීන් අතර ආහාර, වාසස්ථාන හා ප්‍රජනන සහකරුවන් සඳහා තරගයක් පවතී.
32. මෙම තරගයේ දී වාසිඳුයක ප්‍රහේදන ඇති ජීවීන් විශේෂය තුළ ස්ථාවර වේ. / පරිණත ජීවීන් බවට පත් වේ.
33. ඔවුන්ගේ වාසිඳුයක ප්‍රහේදන ප්‍රජනනය මගින් රේඛ පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය වේ.
34. මේ නිසා එම ජීවීන් කාලයක් සමග පරිසරයට වඩාත් භෞදින් අනුවර්තනය වේ.
35. කාලයන් සමග එම වාසිඳුයක ලක්ෂණය සහිත ජීවීන් සංඛ්‍යාව වැඩි වේ.
36. එමගින් උච්චයින් ස්වාහාවික පරිසරය මගින් ම තෝරා ගැනේ/ ස්වාහාවික වරණය සිදුවේ.
37. අවාසිඳුයක ප්‍රහේදන ඇති ජීවීන් කාලයන් සමග ගහනයෙන් ඉවත් වී යයි.
38. ඔවුන්ට ප්‍රජනනයට අවස්ථා නොලැබෙන්නේ
39. ඔවුන් තරගයේ දී අසාර්ථක වීම නිසා ය.

(එනැම 38 × 4 = 152)

(අපරිම 150)

9. පහත සඳහන් ක්‍රියාවලි සඳහා ක්‍රියා ජීවීන්ගේ දායකත්වය විස්තර කරන්න.

(a) විනාකිරි නිෂ්පාදනය

1. විනාකිරි නිෂ්පාදනයට පොල් ගාකයේ ප්‍රේලෝයමිය යුතු / මිරා හාවිත කරයි.
2. මිරාවල ඇති සූක්‍රෝස්, ග්ලුකෝස් බවට ජල-විවිධේදනය කරන්නේ
3. *Saccharomyces cerevisiae* මගින් ප්‍රාවය කරන
4. ඉන්වටේස් / සූක්‍රෝස් එන්සයිමයයි.
5. මෙම ග්ලුකෝස්, එතනොල් හා CO₂ බවට පත් වන්නේ
6. මධ්‍යසාර පැසිම / නිරවායු මික්සිකරණය මගිනි.
7. ඒ සඳහා *Saccharomyces cerevisiae* දායක වේ.
8. එතිල් මධ්‍යසාරය, ඇසිටික් අම්ලය / විනාකිරි බවට/
- (C₂H₅OH + O₂ → CH₃COOH + H₂O)
9. ස්වායු මික්සිකරණය සිදු කරනු ලබන්නේ
10. *Acetobacter aceti* සහ
11. *Gluconobacter* මගිනි.

(b) කොම්පෝස්ට් නිපදවීම

12. එන්ඩිය පොහොර / කොම්පෝස්ට් පොහොර සැදීමට
13. ක්‍රියා ජීවීන් සතු ස්වාහාවික වියෝගන හැකියාව ප්‍රයෝගනයට ගැනේ.
14. මෙහි දී විෂමම්පෝෂී දිලිර සහ
15. විෂමම්පෝෂී බැක්ටීරියාවන්ගේ ක්‍රියාව ප්‍රයෝගනයට ගනු ලැබේ.
16. කොම්පෝස්ට් සැදීම යනු උණුසුම්
17. තෙන්

18. ස්වායු තත්ත්ව යටතේ
19. මිණු ක්‍රුඩ ජීවී ගහණයක් මගින්
20. එන්ද්‍රිය ද්‍රව්‍ය වියෝගනය කිරීමයි.

(c) ක්‍රුඩ ජීවී ස්ථීරණය මගින් ලෝහ නිස්සාරණය

21. යකඩ සහ සල්ගර් අඩංගු බාල වර්ගයේ ලෝ පස් වලින්/ කැල්කොඛයිරසිවලින් Cu නිස්සාරණය කර ගැනීමට
22. *Thiobacillus ferroxidans* සහ
23. *Thiobacillus thiooxidans* යන
24. රසායනික ස්වයංපෝෂී බැක්ටීරියා යොඟ ගනී.
25. මෙම බැක්ටීරියා තම පරිවෘත්තිය ක්‍රියාවල දී / රසායනික සංග්ලේෂණයේ දී
26. H_2SO_4 සහ
27. Fe^{+3} නිපද වන අතර, ඒවා මගින්
28. ලෝ පස් ඔක්සිකරණය කර
29. එහි ඇති කොපර, CuSO_4 බවට පරිවර්තනය කරයි.
30. මෙම CuSO_4 විද්‍යුත්-විවිධේනය කිරීමෙන් තහි නිස්සාරණය කර ගනු ලැබේ.

(d) කෙදී නිපදවීම

31. පොල් ලෙලි පල් කිරීමෙන් කොහු ලබා ගැනීමට
32. ස්වායු මෙන් ම නිරවායු ශ්වසනය සිදු කරන
33. විෂම ජාතිය ක්‍රුඩ ජීවී ගහණයක් දූයක වේ.
34. විශේෂයෙන් ස්වායු සහ නිරවායු බැක්ටීරියා මේ සඳහා උපකාරී වේ.
35. මෙය පල් කිරීම යනු කාජ්ටීය කළේහි හෝ වෙනත් ගාක ද්‍රව්‍යයක අඩංගු කෙදී ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට
36. පල් කිරීම යනු කාජ්ටීය කළේහි හෝ වෙනත් ගාක ද්‍රව්‍යයක අඩංගු කෙදී ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට
37. මේ සඳහා ක්‍රුඩ ජීවීන් ග්‍රාවය කරන පෙක්ටීනෝස් එන්සයිමය වැදගත් වේ.
38. මේ සඳහා විවිධ කාල සීමා මූල්‍යෝලේ ගාක ද්‍රව්‍ය ජලයේ හිඳ්වා තබනු ලැබේ.

(මණුම $38 \times 4 = 152$)

(පරිම 150)

10. කෙටි සටහන් ලියන්න.

(a) මානව මොළ ව්‍යෙන්තය

මානව මොළ ව්‍යෙන්තයට අයත් කොටස් වන්නේ,

1. වැරෝලිසේනුව
 2. සුපුම්නා දිර්ශකය සහ
 3. මැද මොළය සි.
- වැරෝලිසේනුව
4. අනුමස්තිෂ්කයට ඉදිරියෙන් මධ්‍ය මොළයට පහළින්, සුපුම්නා දිර්ශකයට ඉහළින් පිහිටයි.

5. මෙහි දූසර ද්‍රව්‍ය ඇතුළතින් ද ග්‍රෙටිත ද්‍රව්‍ය මතු පිටට වන්නට ද පිහිටයි.
6. මෙය සහ තිපුරෝග්‍රහ ස්කන්ධයක් හා තන්තුවලින් සමන්විත ය.
7. මෙමගින් අනුමස්තිෂ්කයේ අර්ථගෝල සම්බන්ධ කරයි.
8. වැරෝලිසේතුව, ඉහළට පහළට ගමන් කරන තොරතුරු සමෝඛනය කරයි.
9. පෙනහැලි වාතනය යාමනය කරයි.

සුපුම්‍යා ගිරිප්පකය

10. වැරෝලි සේතුවට පහලින් ද සුපුම්‍යාවට ඉහලින් ද පිහිටයි.
11. මෙහි ද දූසර ද්‍රව්‍ය ඇතුළතට වන්නට ද ග්‍රෙටිත ද්‍රව්‍ය පිටට වන්නට ද පිහිටයි.
12. සුපුම්‍යා ගිරිප්පකයේ ග්‍රෑසන මධ්‍යස්ථාන සහ හංත් සනාල පාලක මධ්‍යස්ථානය පිහිටයි.

කෘත්‍යායන්

13. හංත් ස්ථානදීන බලය හා වේගය යාමනය කරයි / රුධිර පිඩිනය පාලනය කරයි.
14. හංත් ස්ථානදීනය හා ග්‍රෑසන වේගය කෙරෙහි බලපැමක් ඇති කරයි.
15. කිවිසුම, කැස්ස, ගිලිම, වමනය වැනි අනිව්‍යානු ප්‍රතිකත්‍යා පාලනය කරයි.

මැද මොළය

16. ඉහලින් පිහිටි ම්‍යෙතිෂ්කයන් පහලින් පිහිටි වැරෝලිසේතුවන් අතර පිහිටයි.
17. ස්නායු සෙසල කාණ්ඩ හා ස්නායු තන්තුවලින් සමන්විතයි.

කෘත්‍යාය

18. අක්ෂ පේශීවල ප්‍රතික පාලනය
19. දෙමුදී හා ගුවන උත්තේත්වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් හිස, ගෙල හා කෙළඳ ඇති වන ප්‍රතික පාලනය
20. කණීනිකාවේ ප්‍රමාණය, අක්ෂ කාවලේ ප්‍රමාණය හා හැඩය වෙනස් කිරීම

(b) ජල විහව සංකළේපය

21. ජලය සහිත ඕනෑම පද්ධතියකට ජල විහවයක් ඇත
පද්ධතියක ජල විහවය
22. පිඩිනය
23. දියවී ඇති ද්‍රව්‍ය
24. ජලකාම් ද්‍රව්‍ය සහ උප්පන්වය වැනි සාධක මත රඳා පවතින
25. ජල අනුවල වාලක ගක්තිය හා සම්බන්ධ වුවකි
26. ජල විහවය Ψ මගින් අංකනය කෙරෙන අතර
27. පිඩින ඒකක / වායුගෝල (atm)/, පැස්කල් (Pa)/, මෙගැස්කල් (Mpa) වලින් මතිනු ලැබේ.
28. සංශ්‍යුද්ධ ජලයේ උපරිම ජල විහවයක් ඇතැ
29. අනිමත පරිදි වායුගෝල පිඩිනය යටතේ සංශ්‍යුද්ධ ජලයේ ජල විහවය ගුනය යැයි සැලකේ
30. ජලයේ ද්‍රව්‍යය දියවූ විට ජල විහවය අඩු වී සාරු අගයක් ගනී
31. එබැවින් ස්වභාවිකව පවතින බොහෝ ජලය පද්ධති වල ජල විහවය සාරු අගයක් ගනී
32. දාව්‍යය සාන්දුණය කුමයෙන් වැඩිවන විට ජල විහවය රේට අනුරුපව අඩු වේ. / එම නිසා පද්ධතියක ජල විහවය එහි දාව්‍ය සාන්දුණයට ප්‍රතිලෝමව සමානුපාතික වේ.

33. පිඩිනය වැඩි කරන විට ජල අණුවල වාලක ගක්තිය ද වැඩි කෙරෙමින් ඒ අණුව පද්ධතියේ ජල විහාරය ද වැඩි වේ. / එබැවින් පද්ධතියක ජල විහාරය එහි පිඩිනයට අනුලෝච්‍න ව සමානුපාතික වේ.
34. පද්ධතියක ජල විහාරය එහි දාච්‍යාය විහාරය/ PS සහ පිඩින විහාරයේ/ PP එකතුව සි.

(c) වර්ණදේහ විකෘති

35. ප්‍රජනනයේ දී හෝ සෙසල විභාජනයේ දී රේඛග පරම්පරාවට සම්පූෂණය වන
36. DNA/ ප්‍රවේණික ද්‍රව්‍යයේ සිදු වන වෙනස් වීමක් විකෘති ලෙස හඳුන්වයි.
37. වර්ණ දේහ සංඛ්‍යාව වෙනස් වීම හෝ
38. වර්ණ දේහ ව්‍යුහය වෙනස් වීම නිසා වර්ණ දේහ විකෘති සිදු විය හැකි ය.
39. සෙසල විභාජනයේ දී/ උග්‍රනන විභාජනයේ දී සහ වර්ණදේහ වියුත්ක්ත වී යාමේ දී සිදු වන වැරදීම්, වර්ණ දේහ විකෘතිවලට හේතු විය හැකිය.
40. වර්ණ දේහයේ ව්‍යුහයේ සිදු වන විකෘති වර්ණ දේහයක නියුත්ක්ලියෝටයිඩ සංඛ්‍යාව වෙනස් වීම නිසා ඇති විය හැකි ය.
41. උග්‍ර: මෙහි දී වර්ණ දේහ කොටසක් ඉවත් වීම / වර්ණ දේහයට කොටසක් ආදේශ වීම සිදු විය හැකි ය.

වර්ණ දේහ සංඛ්‍යාවේ සිදු වන විකෘති ආකාර දෙකකි.

42. විෂම ගුණකතාව / Aneuploids

43. සහ බහුගුණකතාව / polyploid

විෂම ගුණකතාව

44. උග්‍රනනයේ දී වර්ණ දේහ නිර්විසන්යේ වීම නිසා ඇති වන තත්ත්වයකි.

විෂම ගුණකතාව නිසා ඇති වන විකෘති තත්ත්ව 3කි.

45. බවුනස් සහලක්ෂණය / සින්බුෂ්මය

46. අතිරේක අලිංග වර්ණ දේහයක් පැවතීම නිසා ඇති වන විකෘති තත්ත්වයකි.

47. ටර්නර සහලක්ෂණය

48. ලිංග වර්ණදේහයක් පමණක් දැරීම නිසා ඇති වේ. / ලිංග වර්ණදේහයක් අඩුවෙන් පිහිටයි.

49. ක්ලයින්ගොල්ටර සහලක්ෂණය

50. අතිරේක X වර්ණදේහයක් තිබීම නිසා ඇති වන විකෘති තත්ත්වයකි.

51. බහුගුණකතාව වර්ණදේහ කට්ටල සංඛ්‍යාව වෙනස් වීම නිසා ඇති වන තත්ත්වයකි./

3 n, 4 n වැනි තත්ත්ව

එකැම 50 × 3 = 150
